

SLOVAKIA

AMD

Vekom podmienená degenerácia makuly

Slovensko

Čakacia doba na liečbu AMD je dlhá, zvyčajne 6 mesiacov, a bez spoluúčasti. Schvaľovanie liekov by malo byť rýchlejšie, na Slovensku je to zvyčajne 28 dní, čo je veľmi dlho a prínos anti-VEGF môže byť oveľa nižší a môže byť už len „neskoro“.

Oftalmológ a majiteľ poprednej oftalmologickej ambulancie

2 typy AMD

mokrú AMD

Liečba pomocou
Anti-VEGF liekov

suchú AMD

neexistuje žiadna liečba

Liečba sa poskytuje v
špecializovaných centrách

Než začne liečba

K žiadosti o schválenie anti-VEGF liečby je potrebné zo zdravotnej dokumentácie priložiť všetky požadované vyšetrenia, laboratórne výsledky a merania potvrdzujúce splnenie platných indikačných obmedzení.

Anti-VEGF lieky

Ranibizumab

Alfibercept

Brolucizumab

Úhrada Anti-VEGF liekov zo zdravotného poistenia

Rok	Uhradené množstvo liekov
Prvý rok	max 8 dávok/ oko
Nasledujúce roky	max 6 dávok/ oko

Trvanie liečby:

kým sa nedosiahne maximálny výsledok začne znova, ak sa príznaky zhoršia

Ukončenie liečby:

zdravotný stav sa liečbou nezlepšuje zrak je nenávratne narušený

Dobrá prax

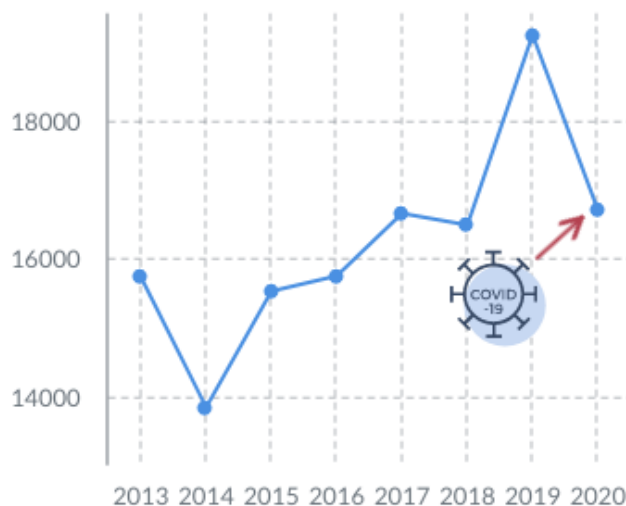
- Avastin povolený ako „off-label“
- Každá injekcia sa platí samostatne
- Biologickú liečbu anti-VEGF možno aplikovať len v špecializovanom centre

Priestor na zlepšenie

- Dlhý čas na schválenie liečby - zvyčajne 28 dní. Prínos anti-VEGF môže byť oveľa menší a môže byť jednoducho „príliš neskoro“

Incidenca AMD

Zdroj: NCZI

+ Avastin

ako „off-label“ indikácia a plne hrazená zdravotnými poisťovňami

aplikácia lieku

107-129 EUR

+
cena lieku

Avastin (1x 4ml/100 mg)	130 EUR
Bavecizumab (1x16 ml)	640 EUR

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: №22120107
Programme: Visegrad Fund

DME

Diabetický makulárny edém

Slovensko

"Ak má poskytovateľ zmluvu so zdravotnou poisťovňou, tak nie sú limity produkcie"
Oftalmológ a majiteľ poprednej oftalmologickej ambulancie

Typy liečby

Laserová koagulácia

Štandardná liečba v roku 2010

Liečba sa poskytuje v **špecializovaných centrách**

108 EUR (v roku 2018)
Plne hrazené zo
zdravotnej poisťovne
Kód 8730

< alebo >

160 EUR
zo strany pacienta,
ak ste samoplatca

Čakacia listina
na ošetrovanie je
dlhá, zvyčajne
trvá 6 mesiacov

Pacientom sú k dispozícii rôzne typy laserov – **žltý, čierny, zelený**

Medikamentózna liečba

Štandardná liečba v roku 2020

Anti-VEGF lieky

Ranibizumab

Aflibercept

Bevacizumab

Avastin (Bevacizumab)
používa
1/3 poskytovateľov.

Mechanizmus úhrady

Ak má poskytovateľ zmluvu so zdravotnou poisťovňou:

bez limitov

bez spoluúčasti

IAD (intravenálna aplikácia liekov) **úhrada 107-109 EUR**
+
Anti-VEGF lieky

Účinná látka	Názov značky	Použitie	Úhrada
Ranibizumab	Lucentis 10mg/ml	Intravitreálne 1,65 mg	636,31 EUR
Aflibercept	Eylea 40 mg/ml	Intravitreálne 40 mg/ml	668,62 EUR

Zdroj: ŠUKL, 2022

Dobrá prax

- Široké pokrytie diagnostiky pre DME
- Avastin povolený ako "off-label"
- Špecializované centrá na vykonávanie ošetrovaní
- Každá injekcia sa platí samostatne

Priestor na zlepšenie

- Avastin by sa mohol používať ešte viac ako teraz.

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: №22120107
Programme: Visegrad Fund

"Tu nie je implantát plne hrađený. Problém je s cenou implantátov pri glaukóme."
Oftalmológ a majiteľ poprednej oftalmologickej ambulancie

Platobný mechanizmus

Medikamentózna liečba liečba 1. línie

1. monoterapia
2. pevné kombinácie

Obvykle plne hrađené
zo zdravotného poistenia

- Analógy prostaglandínu (26...)
- Inhibitory karboanhydrázy (...)
- Beta blokátory (8.5%)
- Iné (39.5%)

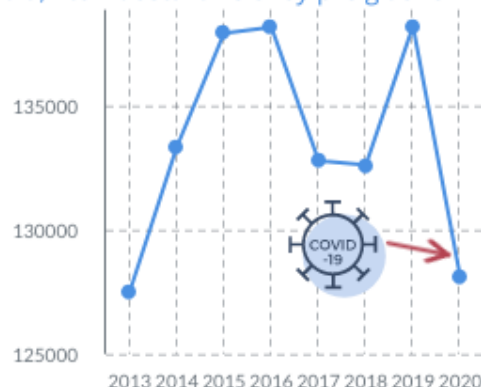
Laserová iridotómia liečba 2. línie

Fáza liečby	Platobný mechanizmus
Predoperačná liečba	plne hrađené
Laserová operácia	plne hrađené
Pooperačná kontrola (1)	častočne hrađené + spoluúčasť 50 EUR

Trabekulektómia liečba 3. línie

Fáza liečby	Platobný mechanizmus
Predoperačná liečba	plne hrađené
Operácia + implantát	častočne hrađené + spoluúčasť 50 EUR
Pooperačná kontrola (3)	plne hrađené

Ľudia, ktorí dostávali služby pre glaukóm

Zdroj: NCZI

Incidenca primárneho glaukómu je približne 18 000 ročne

úhrada za operáciu

Rok	Laserová operácia	Filtračná chirurgia
2012	250 EUR	350 EUR
2013	260 EUR	360 EUR
2014	260 EUR	360 EUR
2015	260 EUR	360 EUR
2016	266 EUR	365 EUR
2017	271 EUR	370 EUR
2018	271 EUR	370 EUR
2019	271 EUR	370 EUR
2020	271 EUR	370 EUR

Zdroj: zmluvy poskytovateľov so zdravotnými poisťovňami 2020

Dobrá prax

- Úhrada širokej škály liečiv

Priestor na zlepšenie

- Cena implantátu nie je plne hrađená

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: Na22120107
Programme: Visegrad Fund

"V platobných mechanizmoch oddelíte náklady na prácu/procedúru (ľudská práca, operácia) a náklady na materiál (šošovky, tkanivo atď.)."

Oftalmológ a majiteľ poprednej oftalmologickej ambulancie

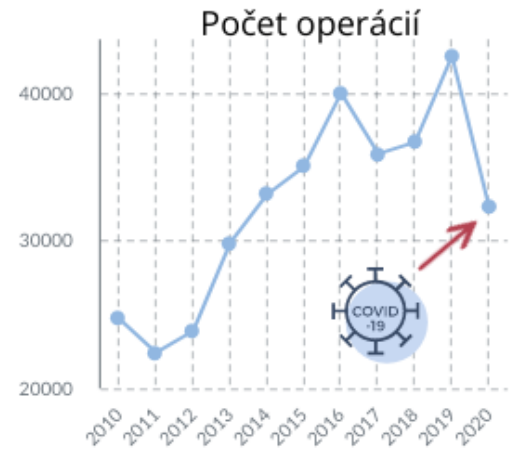
Platobný mechanizmus

Predoperačná liečba

16 EUR
Plne hrazené zo zdravotnej poisťovne
Kód 60 b

< alebo >

40 EUR
zo strany pacienta

Chirurgia

oddelené platby za operáciu a materiál

Chirurgia	Platba
ambulantná starostlivosť 91 %	340-412 EUR
lôžková starostlivosť 9 %	440-450 EUR

Čakacia lista na operáciu je 1-6 mesiacov

Nedostatočné, poskytovatelia starostlivosti odporúčajú 700-750 EUR.

Šošovky sú plne hrazené zo zdravotného poistenia pre 98 % pacientov

Kategorizácia – skupina XF
Každá podkategória má maximálny limit úhrady

Súlad s limitom	Platba
cena neprekračuje limit	Zdravotná poisťovňa
cena prekračuje limit	Zdravotná poisťovňa + Spoluúčasť

Pooperačná kontrola

päť kontrol

6,5-7 EUR/1 kontrola
Plne hrazené zo zdravotného poistenia
Kód 62 alebo 63

< alebo >

50 EUR/ kontrola
zo strany pacienta
2 kontroly sú bezplatné a 3 platené

Dobrá prax

- Žiadny finančný limit, žiadne povolené objemy
- Operácie v rámci ambulantnej starostlivosti
- Samostatná platba za šošovky
- Referenčné ceny v šošovkách + použitie trhových síl
- Kritériá kvality

Priestor na zlepšenie

- Skupina XF zahŕňa šošovky s nulovou spotrebou (vyraďenie stojí 300 €)
- Malo by sa zaviesť kótovanie platieb a vytvoriť medzinárodnú databázu na porovnávanie cien medzi krajinami

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Transplantácia rohovky Slovensko

"Len manažment rohovky stojí 2 000 EUR, takže paušálna platba (2134 EUR – 2589 EUR) nepostačuje na pokrytie nákladov. Cena by mala byť 3 500 až 4 000 eur, aby pokryla skutočné náklady. Hlavným zlepšením by bolo, keby sa výkon a tkanivo platili samostatne a za reálne ceny a tkanivo by sa malo preplácať ako špeciálny materiál."

Oftalmológ a majiteľ poprednej oftalmologickej ambulancie

Platobný mechanizmus

Predoperačná starostlivosť

100 EUR
- zdravotné poistenie alebo spoluúčasť

290
transplantácií
v roku 2020

Transplantácia rohovky

- zdravotné poistenie + spoluúčasť

Čakacia lehota na
transplantáciu je
6-12 mesiacov

Typ transplantácie rohovky	Kód	Platba EUR	Spoluúčasť	Samoplatcovia
predná keratoplastika	8710A	2134-2589 EUR	450 EUR	2920 EUR
zadná keratoplastika	8710B	2134-2589 EUR	450 EUR	2920 EUR

Zdroj: NCZI, health insurance companies

Postoperatívna starostlivosť

predná keratoplastika: 12x, 1 je zdarma, potom 11 x 20 EUR
zadná keratoplastika: 2 roky (zadarmo)

Súhrnná platba

< VS >

Skutočné náklady

2134 EUR - 2589 EUR
Nedostatočné

3 500 - 4 000 EUR
(len manažment rohovky stojí
2 000 EUR)

Dobrá prax

- Špecializované centrá na vykonávanie liečby

Priestor na zlepšenie

- Súhrnná platba nepokrýva skutočné náklady. Hlavným zlepšením by bolo, keby sa za zákrok a tkanivo platili oddelene a za reálne ceny a tkanivo by malo byť zaradené do kategórie špeciálny materiál.

- Spoluúčasť

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: №22120107
Programme: Visegrad Fund

"Vitrektómia má veľa komplikácií (materiálovo náročný zákrok) a reálne náklady sa pohybujú okolo 1400 EUR, takže pri úhradovom formulári ZP okolo 800 EUR je vitrektómia vždy s doplatkami pacientov."
Oftalmológ a majiteľ poprednej oftalmologickej ambulancie

Platobný mechanizmus

Tvývoj ceny závisí od:

- Zdravotná poisťovňa
- Typ liečby

Typ pars plana vitrektómie

JZS

OHV

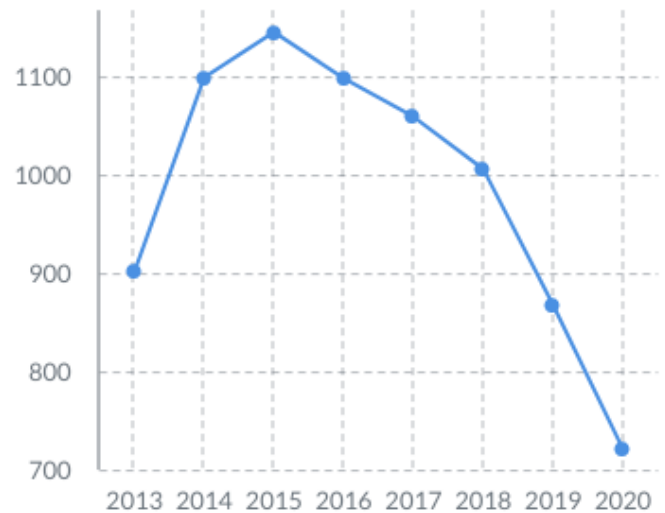
Jednoduchá ambulantná chirurgia

Špeciálny úhradový výkon v lôžkovom zariadení

Zvyčajne lacnejšie

Počet procedúr

Zdroj: NCZI

Úhrada zdravotnej poisťovne Dôvera (2021)

Kód jednodňovej chirurgie	Úhrada
8728	776-942 EUR
8729	757-918 EUR

Zdroj: Dôvera ZP

Incidencia v roku 2020

721 procedúr pre nových pacientov

Zmluva medzi zdravotnou poisťovňou a poskytovateľmi starostlivosti

3 súkromné kliniky

Všetky verejné nemocnice

Dobrá prax

- Bez limitu poskytovanej starostlivosti

Priestor na zlepšenie

-Malo by dôjsť k revízii úhrady – skutočné náklady sú vyššie ako výška úhrady.

- Doplatky z dôvodu nízkej úhrady od poisťovne

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: Na22120107
Programme: Visegrad Fund

CZECH REPUBLIC

AMD

Věkem podmíněná makulární degenerace

Česká republika

"I přes stávajících 37 center stále existuje potřeba nových center, zejména kvůli kapacitním omezením stávajících center, nízké ochotě přerozdělovat pacienty v rámci regionu do center s volnou kapacitou a nerovnoměrnému rozdělení rozpočtů mezi stávající centra."

Ředitel mezinárodního řetězce oftalmologických klinik

2 typy AMD

vlhká AMD

Léčba pomocí

Anti-VEGF léků

suchá AMD

není dostupná léčba

Lucentis

Eylea

Beovu

Avastin

Veřejné zdravotní pojištění
+
4,6 % spoluúčast

Veřejné zdravotní pojištění
+
10,3 % spoluúčast

Veřejné zdravotní pojištění
+
13,3 % spoluúčast

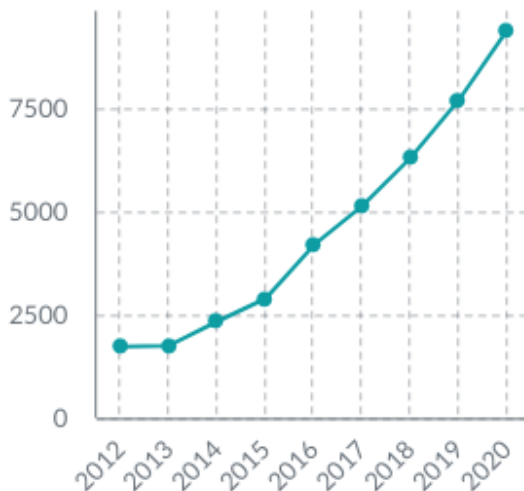
Pacienti hradí plnou
cenu léčby

Úhrada a doplatek léků Anti-VEGF

Anti-VEGF lék	Úhrada z Veřejného zdravotního pojištění	Spoluúčast
Lucentis	16 258 CZK (651 EUR)	757 CZK (30 EUR)
Eylea	16 258 CZK (651 EUR)	1668 CZK (67 EUR)
Beovu	16 258 CZK (651 EUR)	2156 CZK (86 EUR)

Zdroj: SUKL

Unikátní pacienti s AMD ve Zdravotní pojišťovně VZP

Náklady na unikátního pacienta jsou v čase relativně stabilní a pohybují se kolem 67 000 Kč
Zdroj: VZP, 2020

Platební mechanismus = Roční rozpočet

Léčba Anti-VEGF je vyplácena na principu ročního rozpočtu, přičemž výchozím bodem je rozpočet z předchozího roku. Středisko musí sjednat každý pojišťovací fond samostatně. Pokud je tedy 37 center a 7 zdravotních pojišťoven, je to 259 smluv pro celou Českou republiku.

37 specializovaných center

Nedostatečné

Mám zdravotní pojištění

Nemám zdravotní pojištění (např. cizinci)

Léčba	Úhrada z veřejného zdravotního pojištění	Spoluúčast	Samoplátcí
První vyšetření obou očí	Plně hrazeno	-	4 900 CZK
OCT angiografie	-	650 CZK/ oko	650 CZK/oko
Intraokulární injekce	Plně hrazeno	-	17 568 CZK/oko
Aplikovaný lék	Částečně hrazeno	757-2157 CZK	zahrnuto v řádce výše
Genetický test k posouzení rizika AMD	-	2 500 CZK	2 500 CZK

Zdroj: Vlastní zpracování na základě dat zdravotních pojišťoven, SUKL, rozhovorů s experty a Lexum

Dobrá praxe

- Každá injekce placená zvlášť z veřejného zdravotního pojištění
- Biologickou léčbu anti-VEGF lze aplikovat pouze ve specializovaném centru

Prostor pro zlepšení

- Zvýšit kapacitu nebo počet specializovaných center
- Prosadit, aby byl Avastin používán jako „Off-label“ indikace

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: №22120107
Programme: Visegrad Fund

"Pokud máte cukrovku, měli byste k očnímu lékaři chodit jednou ročně, čekací doba je však 6 až 9 měsíců. Diabetologové by mohli změřit oční pozadí, aby to nemuseli dělat oční lékaři."
Vedoucí oddělení ambulantních platebních mechanismů na zdravotní pojišťovně

Platební mechanismus
=
Roční rozpočet

Než začne léčba

Základním předpokladem léčby DME je **správná kompenzace diabetu, arteriální hypertenze a dyslipidémie.**

Typy léčby

**LASEROVÁ
OPERACE**

V roce 2017
1432 případů fotokoagulace
(bez vztahu ke konkrétní diagnóze)

**PARS PLANA
VITREKTOMIE**

**LÉKOVÁ
TERAPIE**

anti-VEGF

Lucentis
(Ranibizumab)

Eylea
(Aflibercept)

Míra prevalence?

Prevalence DME není v České republice statisticky sledována

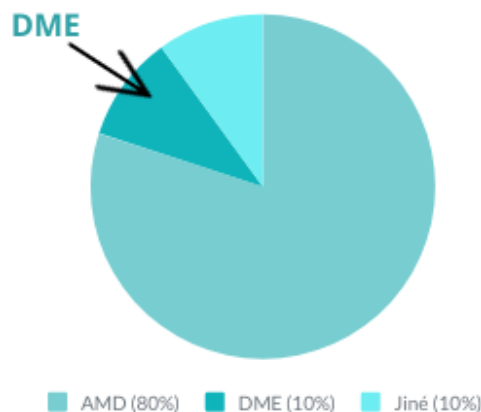

AMD a DME jsou hlavním důvodem **slepoty** ve vyspělém světě.

37 specialitovaných center
Nedostatečné

Spotřeba anti-VEGF léků

Dobrá praxe

- Široké pokrytí diagnostiky pro DME
- Specializovaná centra pro provádění léčby
- Každá injekce se platí zvlášť

Prostor pro zlepšení

- Dlouhé čekací doby, diabetologové by mohli změřit oční pozadí, aby to nemuseli dělat oční lékaři

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

"Operace glaukomu je podfinancovaná, s historicky nízkými úhradami, ale cenově dostupná."
Manažer a majitel oční kliniky, více než 22 let v oftalmologii

Léčebné přístupy

LÉKOVÁ TERAPIE

Typ léku	Plně hrazeno	Se spoluúčastí
látky snižující tvorbu nitrooční tekutiny	latanoprost	travoprost
látky ovlivňující odtok nitrooční tekutiny	timolol	certeol
osmotické látky - hyperosmotika	Idorzolamide	brinzolamide

2017

367 000
léčených
pacientů

10,600
provedených
operací

LASEROVÉ OPERACE

laserová léčba primárního glaukomu s uzavřeným úhlem (laserová iridektomie)

laserová léčba glaukomu s otevřeným úhlem (laserová trabekuloplastika)

14 000 laser treatment in 2021

CHIRURGICKÁ LÉČBA

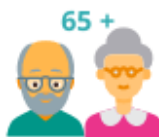
Plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění

nebo

52-800 EUR
(1 300 - 20 000 CZK)
Spoluúčast
pouze pro samoplátce
a cizince

=

Přibližně 65 % všech případů jsou lidé 65+

Laserová iridektomie (počet bodů)

Zdroj: VZP ČR, 2021

Platební mechanismus

=
hodnota bodu

Smluvní kódy	Přímé náklady (body)	Osobní náklady (body)	Nepřímé náklady (body)	Celkové náklady (body)	Celkové náklady (CZK)
75339	1169	483	236	1887	2075
75337	1086	241	118	1446	1590
75341	50	72	89	211	232
75335	240	97	118	455	500

Smluvní kódy:
75539 - Trabekulektomie
75337 - Iridektomie

75341 - Cyklokryoterapie
75335 - Laserová operace v úhlu přední komory oka

Zdroj: VZP ČR, 2021

Dobrá praxe

- Úhrada široké škály léčiv

Prostor pro zlepšení

- Problematika podfinancování – operace glaukomu je podfinancovaná, s historicky nízkými úhradami

- Zavést a vyžadovat cílenější vyšetření (OCT - oční koherenční tomografické vyšetření), zda se skutečně jedná o pacienty s glaukomem

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: Na22120107
Programme: Visegrad Fund

Katarakta (Šedý zákal)

Česká republika

"Konkurence zvyšuje kvalitu!"

Manažer a majitel oční kliniky, více než 22 let v oftalmologii

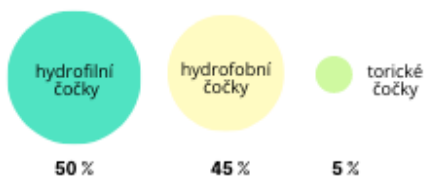
Platební mechanismus

- Plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění

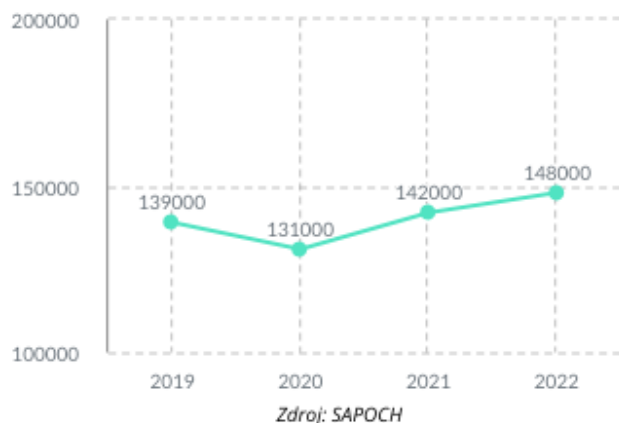

80 % balíčková cena OKA
20 % poplatek za službu

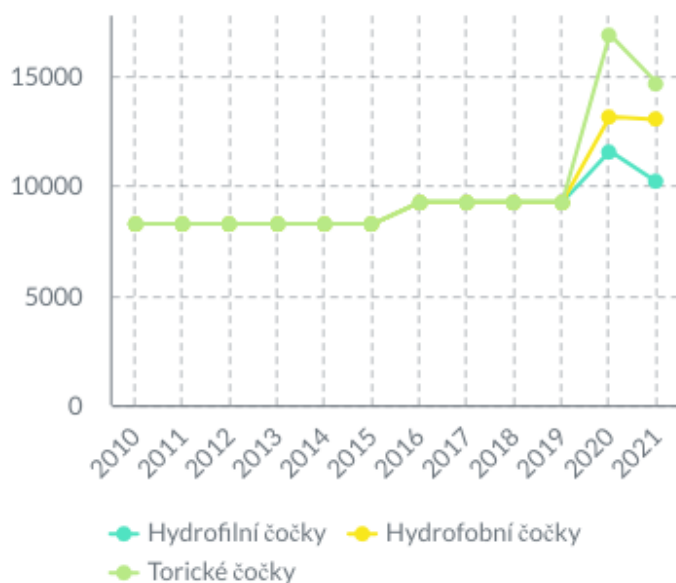
Typy čoček

Počet uhrazených katarakt

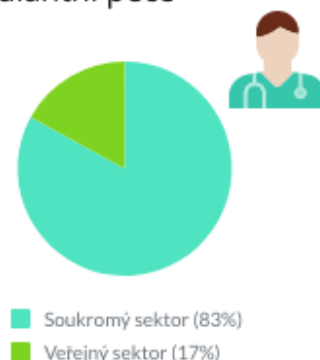
Ceny úhrad OKA v Kč ve VZP (60% podíl na trhu)

Zdroje: VZP (2010 - 2020), SAPOCH (2022)

Poskytovatelé zdravotní péče

- ambulantní péče

Dobrá praxe

- Žádný finanční limit, žádné povolené objemy
- Operace v rámci ambulantní péče
- Byla sjednocena struktura balíčku katarakty a minimalizovány cenové rozdíly mezi fondy zdravotního pojištění
- Různé ceny balíčků pro tři typy čoček

Prostor pro zlepšení

- Je potřeba nastavit systém řízení kvality ve formě předem definovaného systému a systematického nástroje pro hodnocení kvality.
- Volba čočky je spíše obchodní rozhodnutí

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

Start: 01-11-2021
End: 30-04-2023
Project ID: №22120107
Programme: Visegrad Fund

"Fungující banky rohovkových tkání hrají důležitou roli ve vysoké dostupnosti transplantací rohovky."
Manažer a majitel oční kliniky, více než 22 let v oftalmologii

Typy transplantace rohovky

Penetrační keratoplastika

Rohovka se transplantuje v celé tloušťce
51 %

Lamelární keratoplastika

Transplantují se pouze některé vrstvy

Zadní lamelární keratoplastika
45 %

Přední lamelární keratoplastika
4 %

500 transplantací ročně

4 banky rohovkových tkání

Čekací doba na transplantaci je přibližně 1 rok

Platební mechanismus

- Plně hrazeno z Veřejného zdravotního pojištění

Kód	Platba CZK (EUR)
02-I01-00	59 594 CZK (2 384 EUR)
02-I02-01	70 211 CZK (2 808 EUR)

Dobrá praxe

- Fungující tkáňové banky s dostatkem tkání
- DRG cena pokrývající kompletní ošetření
- Léčba je prováděna ve specializovaných centrech

Prostor pro zlepšení

- Dlouhé čekací doby

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

„Vitrektomie se používá jako kritický výkon se dvěma DRG:
Chirurgická léčba poranění oka (02-I05) a Odstranění sklivce (02-I06)“
Expert na DRG, 8 let v Národním ústavu pro zdravotnickou statistiku

4 300 pars
plana
vitrektomií
v roce 2017

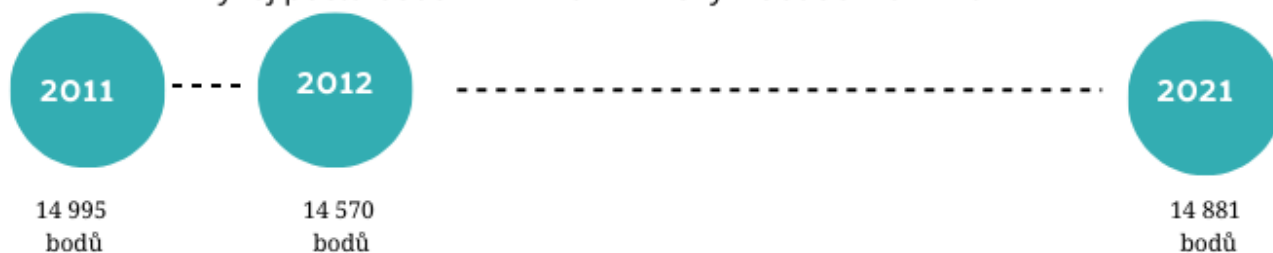
Pars Plana Vitrektomie
plně hrazená z veřejného zdravotního pojištění

Platební mechanismus
=
FFS hodnota bodu

	Lidské zdroje	Materiál	Léky	Lékařské vybavení	Režie	Celkem
Počet bodů	938	9733	102	3377	731	14 881
CZK	1004	10 414	109	3614	782	15 923

Vývoj počtu bodů - minimální změny v období 2011-2021

Typ vitrektomie	Platba
metoda 23G	Plně hrazeno z veřejného zdravotního pojištění
metoda 25G	Spoluúčast 4 000 CZK (160 EUR)

640 EUR za

Pokud není možnost úhrady vitrektomie z veřejného zdravotního pojištění, je plná platba pacienta
16 000 CZK za oko (640 EUR/oko)

Dobrá praxe

Prostor pro zlepšení

- Vzhledem ke složitosti péče je nutný vysoce individuální přístup. Vitrektomie je komplikovaná a každý pacient je jiný.

Access to healthcare services in the context of financing mechanisms. The case of ophthalmology

